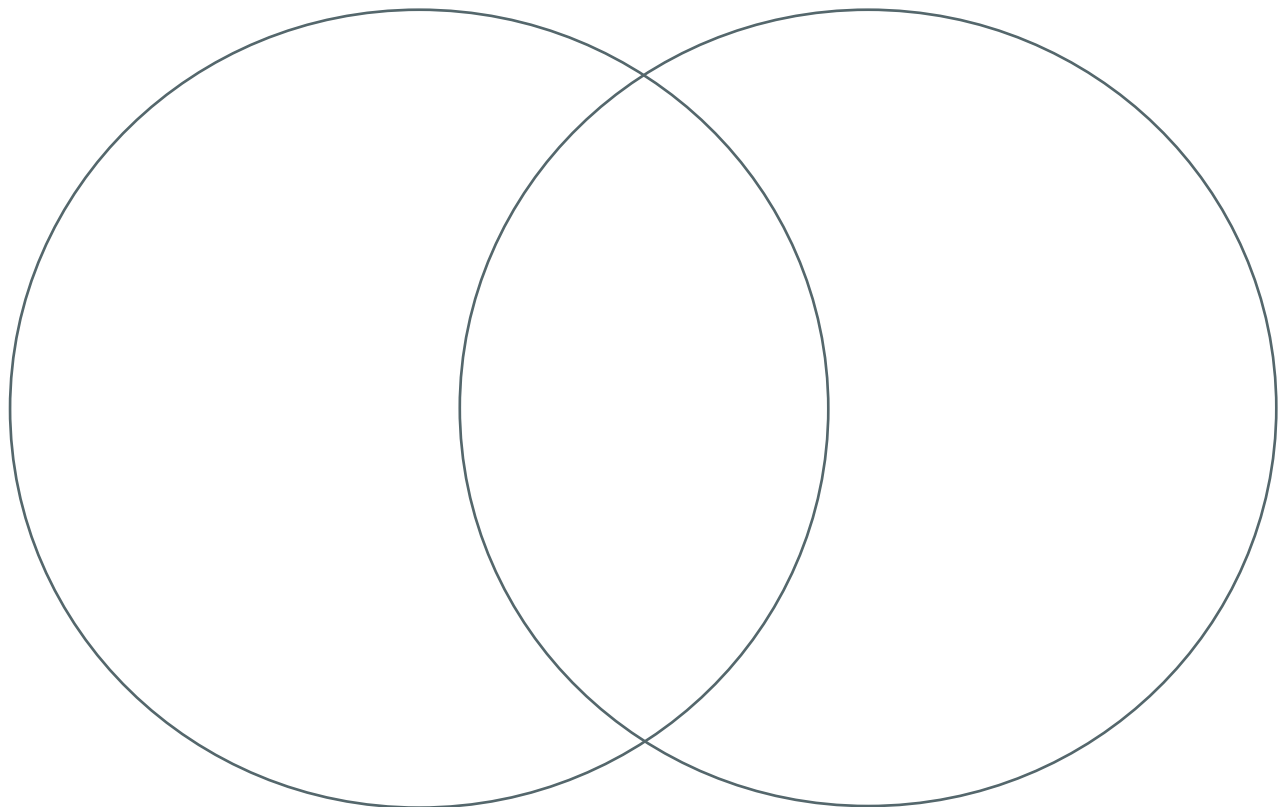

Arbetsblad – Metoden bakom texten

Akademiska texter bygger på annan forskning. Vetenskapen bygger vidare och måste hänvisa till tidigare forskning.

Diskutera

- Varför är det viktigt att källhänvisa?
- Är alla källor värda lika mycket? Vad är skillnaden mellan att använda vanliga sökmotorer och sökmotorer inriktade mot vetenskapliga texter?
- Vad är skillnaden mellan en åsikt och en tolkning? Använd venndiagrammet nedan för att sortera vilka egenskaper som skiljer åsikt från tolkning åt, och vilka egenskaper de har gemensamt.

Undersök

Använd samma sökord i sökmotorer inriktade mot vetenskapliga texter och en vanlig sökmotor. Vad är skillnaden på de källor du får upp först? Du kan bland annat söka på ”Ungdomskriminalitet” eller ”Skriva akademiskt”. Du kan prova olika sökmotorer, till exempel:

- scholar.google.com
- diva-portal.org

Öva

Vad utgör en **fullständig källhänvisning**? Vad ska finnas med?

- Vad? – Vad heter boken, artikeln, rapporten eller filmen?
- Vem? – Vem har skrivit eller gjort källan?
- När? – När är källan publicerad? Årtal för böcker eller datum för artiklar
- Var? – Var är den publicerad? Det här gäller bara artiklar eller verk som publicerats som en del i något större verk.

Kärnmening

En kärnmening är en mening som sammanfattar det som sägs. Den kan vävas in i källhänvisningen för att ge texten bättre flyt.

- Exempel 1:
 - Katter har levt mycket länge sida vid sida med människan menar Kella Kattsson i sin artikel Tamkatten i Sverige publicerad i Kattjournalen 25/5 2023
- Exempel 2:
 - I sin artikel Tamkatten i Sverige, publicerad i Kattjournalen 25/5 2023, beskriver Kella Kattson hur katter och människor levt sida vid sida mycket länge

Nu ska du få göra detsamma. Alla textutdragen har samma källa:

Men katten har inte alltid varit en del av hushållen. Man tror att det var i samband med att människan började med jordbruk som katterna fick en roll i människors liv. Förråden av utsäde och mat lockade till sig råttor och möss och med dem kom även vildkatterna. Människor började försöka tämja dessa katter för att på så sätt få naturliga vakter till sina förråd. Detta lyckades man bra med.

Tamkatten i Sverige (**Vad**) av Kella Kattson (**Vem**) i Kattjournalen (**Var**) 25/5 2023 (**När**)

Börja med att formulera en lämplig kärnmening som beskriver vad stycket handlar om.

Det är inte tänkt att du ska sammanfatta allt. Välj en aspekt och skriv ut den med egna ord.

- Exempel på kärnmening:
 - Katternas förmåga att jaga möss och råttor är en stor orsak till att människan tämjde dem.

Exempeltext 1:	Det verkar som att de allra flesta tamkatter har ungefär samma historiska och genetiska ursprung. De kommer alla från samma typ av vildkattsstammar. Man har kommit fram till att vildkatter från Turkiet/Irak och från Egypten är de som lade grunden till de tamkatter vi nu har. Den egyptiska tamkatten verkar ha varit den mest populära av de två.
Din kärnmening:	
Exempeltext 2:	Idag är katten, som sagt, ett mycket vanligt inslag i många hem. De är älskade husdjur och fyller för många funktionen av en familjemedlem. I Sverige tror man idag att det finns ungefär 1,4 miljoner katter. Det är också så att katterna i svenska hushåll också lever längre nu än vad de gjorde förut. Detta tror man beror på att ungefär hälften av alla katter är försäkrade.
Din kärnmening:	

Exempeltext 3:	Katter kan också föra med sig problem. Enligt vissa organisationers beräkningar tar tamkatter i Sverige ungefär 13 miljoner småfåglar varje år. Det kan för vissa hotade arter göra att de närmar sig utrotning. Det har funnits en debatt kring tamkatters möjlighet att vistas ute utan övervakning. De som är kritiska menar ofta på att katternas goda förmåga att jaga är det största problemet med det.
Din kärnmening:	
Exempeltext 4:	Ett annat problem är antalet övergivna och hemlösa katter. Det finns i Sverige ganska många frivilligorganisationer som arbetar med att ta hand om och adoptera bort hemlösa katter. Nya djurskyddsregler säger också att den som har en lösgående katt är skyldig att begränsa kattens möjlighet till reproduktion. Det betyder att du som kattägare är skyldig att se till att din hon- eller hankatt inte kan få kattungar. Det är ofta dessa katter som sen blir övergivna och hemlösa.
Din kärnmening:	
Exempeltext 5:	Det finns många myter kring katter, som att de har nio liv eller att de alltid landar på fötterna om de faller från en hög höjd. Detta med landningen är faktiskt inte sant. Katter är duktiga på att hålla balansen och har en god förmåga att vända sig åt rätt håll i ett fall. Men en katt kan också skada sig illa vid ett fall. Det finns därför även regler som säger att du måste stängla in din balkong så att katten inte kan ramla ner.
Din kärnmening:	

Kärnmening med källhänvisning

Nu ska du skriva källhänvisningar där du skriver ihop dina kärnmeningar med källhänvisningen. Prova att göra på lite olika sätt. Utgå från meningarna i övningen på föregående sida.

- Exempel 1:
 - Katternas förmåga att jaga möss och råttor är en stor orsak till att människan tämjde dem menar Kella Kattsson i sin artikel Tamkatter i Sverige i Kattjournalen 25/5 2021.
- Exempel 2:
 - Den 25/5 2021 publicerade Kattjournalen artikeln Tamkatter i Sverige av Kella Kattsson där hon beskriver hur katternas förmåga att jaga möss och råttor är en stor orsak till att människan tämjde dem.

Kärnmening A: (Exempeltext 1)	
Kärnmening B: (Exempeltext 1)	
Kärnmening A: (Exempeltext 2)	
Kärnmening B: (Exempeltext 2)	

Kärnmening A: (Exempeltext 3)	
Kärnmening B: (Exempeltext 3)	
Kärnmening A: (Exempeltext 4)	
Kärnmening B: (Exempeltext 4)	
Kärnmening A: (Exempeltext 5)	
Kärnmening B: (Exempeltext 5)	

Gymnasiearbete

Presentera en källa

- Hitta en källa som är relevant för ditt arbete. Presentera den källan för dina klasskamrater.
 - Presentera källan (var är den publicerad? När? Av vem?)
 - Varför är källan relevant?
 - Vilka styrkor har källan?

BONUS:

Ordlista som du kan använda när du vill visa hur olika källor förhåller sig till varandra eller till frågeställningen

Ord som visar på likhet

I likhet med
En liknande uppfattning
I enlighet med
På samma sätt
Precis som
Likaså
Såsom

Ord som visar på olikhet (kontrast)

I motsats till
Eller
Tvärtom
Till skillnad från
Å ena sidan...å andra sidan
Däremot

Ord som visar på jämförelse

Jämfört med
I förhållande till
I relation till
I jämförelse med